

YLEISTUEN MYÖNTÄMINEN YK:N KESKITETYLLE HÄTÄAPURAHASTOLLE CERFILLE VUONNA 2021

Tehokkaalla ja oikea-aikaisella, tarpeisiin perustuvalla humanitaarisella avulla voidaan merkittävästi vähentää humanitaaristen kriisien ja katastrofien aiheuttamaa inhimillistä kärsimystä ja ihmishenkien menetystä.

YK:n keskitetty hätäapurahasto Cerf (*Central Emergency Response Fund*) on nopea, strateginen ja tehokas humanitaarinen rahasto, joka reagoi äkillisiin katastrofeihin ja pyrkii varmistamaan riittävän rahoitustason pitkittyneissä alirahoitetuissa kriiseissä. Sen rahoituspäätöksissä kiinnitetään erityistä huomiota tasa-arvoon (ml. seksuaalisen väkivallan ehkäisy), vammaisinklusion, suojeluun ja koulutukseen hätätilanteissa. Prioriteettien avulla Cerf pyrkii varmistamaan riittävän huomion näille alirahoitetuille, Suomen humanitaarisen avun painotusten kannalta erityisen relevanteille teemoille.

Maailman humanitaarinen tilanne on heikentynyt edelleen vuoden 2021 aikana. Hätäavun ja suojelun tarpeessa olevien ihmisten määrä on kasvanut 251 miljoonaan. YK:n humanitaaristen operaatioiden toteuttamiseen tarvittavasta 36,8 miljardista dollarista oli lokakuun lopussa rahoitettu vasta 14,3 miljardia. Cerf on saanut marraskuun puoliväliin mennessä kerättyä 54,8 prosenttia 1 miljardin dollarin rahoitustavoitteestaan. Suuren globaalien rahoitusvajeen takia Cerfin strateginen merkitys korostuu entisestään.

Vuonna 2020 Cerf kanavoi 848 miljoonaa dollaria humanitaariseen vasteeseen 59 maassa ja alueella tarjoten hätäapua 69,3 miljoonalle ihmiselle. Vuonna 2020 Cerfillä oli keskeinen rooli koronaviruspandemiaan vastaamisessa: sen nopean rahoituksen turvin pystyttiin mm. käynnistämään kaupalliset lennot korvaava logistiikkaoperaatio. Kaikkiaan vuoden 2020 aikana Cerf allokoii 136 miljoonaa dollaria YK-järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen koronavasteeseen yli 50 maassa. Vuoden 2021 marraskuun loppuun mennessä Cerf on myöntänyt YK-järjestöjen humanitaariseen apuun yhteensä 498 miljoonaa dollaria. Viimeisimmillä rahoituspäätöksillä on tuettu mm. YK:n lastenavun järjestön Unicefin ja Maailman siirtolaisuusjärjestön IOM:n vammaistyötä Nigeriassa ja Mosambikissa, Maailman ruokaohjelman WFP:n avustuslentoja Afganistaniin sekä YK:n väestörahoituksen UNFPA:n työtä seksuaalisen väkivallan ehkäisemiseksi ja selviytyjien tukemiseksi Kongon demokraattisessa tasavallassa.

Suomi kuuluu Cerfin 10 suurimman rahoittajan joukkoon. Suomen tuki Cerfille on 8 miljoonaa euroa vuodessa (nelivuotinen rahoitussopimus 2021–24). Vuonna 2020 Suomi myönsi 8 miljoonan euron yleistuen lisäksi 5,3 miljoonan ylimääräisen rahoituksen loppuvuoden lisäbudjetista. Suomi nosti Cerfin vuosittaista yleisrahoitusta 7 miljoonasta (2013–2018) 8 miljoonaan vuonna 2019. Cerfin kautta Suomi pystyy kanavoimaan rahoitusta äkillisiin katastrofeihin ja pitkittyneisiin kriiseihin myös sellaisissa maissa, joihin ei humanitaarisen budjetin puitteissa ole mahdollista kanavoida korvamerkittyä rahoitusta.

Suomi antoi vuoden 2016 humanitaarisessa huippukokouksessa ja YK:n talous- ja sosiaalineuvoston Ecosocin päätöslauselmassa tukensa YK:n pääsihteerin tavoitteelle kaksinkertaistaa Cerfin rahoituspohja 1 miljardiin dollariin. Summaa ei ole vielä minään vuonna saavutettu. Suomi sitoutui niin ikään vuonna 2016 humanitaaristen järjestöjen ja avunantajien yhteiseen Grand Bargain -aloitteeseen, jonka tavoitteena on mm. lisätä monivuotista ja korvamerkitsemätöntä humanitaarista rahoitusta. Tällainen joustava rahoitus on kaikkein tehokkainta, sillä se voidaan kohdentaa sinne missä avun tarve on suurin. Joustavan rahoituksen merkitys korostuu nykyisessä tilanteessa, jossa globaali humanitaarinen rahoitus ei riitä kattamaan kaikkia humanitaarisia tarpeita. Grand Bargainissa

Suomi sitoutui myös lisäämään rahoitusta paikallisille humanitaarisille toimijoille. Olosuhteita hyvin tuntevilla paikallisilla toimijoilla on tärkeä rooli mm. avun saamiseksi perille kaikkein vaikeimpiin paikkoihin. Suomen lisärahoitus Cerfille tukee myös näitä tavoitteita.

Esitetään Cerfille 10 261 657 euroa lisärahoitusta momentilta 24.30.66, käyttösuunnitelmakohdasta 5. (humanitaarinen apu), josta tämän vuoden määrärahasta 5 886 110 euroa ja saman momentin vuoden 2019 siirtomäärärahoista 1 823 999 euroa sekä saman momentin vuoden 2020 siirtomäärärahoista 2 551 548 euroa.

Cerfin lisärahoitukseen ohjattavat varat ovat kehitysyhteistyöstä mm. koronaviruspandemian ja Afganistanin konfliktin syvenemisen takia vapautuneita varoja, jotka on uudelleen kohdennettu sekä lisätalousarviolla että tilijaottelun muutoksella.